Mottagare
Regionstyrelsen

Medborgarförslag. Inför en turistavgift på exempelvis 25 kr per dygn och individ

Förslag till beslut

- Medborgarförslaget avslås.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit om att införa en turistavgift på exempelvis 25 kronor per person och dygn på Gotland. Förslagsställaren föreslår att avgiften skulle kunna kombineras med ett rabatthäfte för inköp av varor och tjänster på ön. Intäkterna föreslås bidra till finansieringen av bland annat sjukvård och renhållning under sommarmånaderna.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att förslaget lyfter en relevant fråga om hur turismens ekonomiska nyttor och kostnader fördelas mellan näringsliv, invånare och besökare. Region Gotland saknar dock enligt gällande lagstiftning befogenhet att på egen hand införa en generell obligatorisk turistavgift eller turistskatt. Att betalningen kombineras med ett rabatthäfte förändrar inte i sig denna bedömning.

Mot denna bakgrund föreslås att medborgarförslaget avslås.

Ärendebeskrivning

Förslagsställaren föreslår att Region Gotland inför en turistavgift på exempelvis 25 kronor per person och dygn. Som jämförelse hänvisas till andra länder och turistorter där liknande avgifter förekommer. Förslagsställaren lyfter även möjligheten att kombinera avgiften med ett rabatthäfte som kan användas vid inköp av varor och tjänster på Gotland. Enligt förslaget skulle rabatterna kunna kompensera den enskilda besökaren för avgiften.

Förslagsställaren uppskattar att en avgift på 25 kronor per dygn, beräknad på 60 000 besökare under sju dagar, skulle kunna generera cirka 10,5 miljoner kronor per vecka. Intäkterna föreslås bidra till att finansiera bland annat sjukvård och renhållning under sommaren.

Bedömning

Besöksnäringen är en viktig del av Gotlands näringsliv och bidrar till arbetstillfällen, företagande, service och attraktionskraft. Turismen skapar därmed värden för både invånare, företag och besökare.

Samtidigt innebär Gotlands stora säsongsvariationer särskilda utmaningar. Under framför allt sommarmånaderna ökar belastningen på infrastruktur, offentliga miljöer och gemensamma resurser. Turismens positiva och negativa effekter kan också vara ojämnt fördelade mellan olika platser och grupper.

Kommuner och regioner får enligt 2 kap. 5 § kommunallagen (2017:725) ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. För tjänster och nyttigheter som de är skyldiga att tillhandahålla krävs särskilt författningsstöd för avgiftsuttaget. Som huvudregel gäller även självkostnadsprincipen enligt 2 kap. 6 §.

Den föreslagna turistavgiften syftar till att finansiera kostnader för turismen generellt och är inte knuten till någon specificerad tjänst eller nyttighet som Region Gotland tillhandahåller den betalande. En sådan obligatorisk betalning kan därför inte införas med stöd av den allmänna kommunala avgiftsrätten. För att Region Gotland ska kunna införa den föreslagna turistavgiften krävs särskilt stöd i nationell lagstiftning.

Att betalningen kombineras med ett rabatthäfte ger inte i sig Region Gotland rätt att ta ut en obligatorisk turistavgift. Möjligheten för besökaren att få rabatt vid framtida inköp förändrar inte att betalningen enligt förslaget ska finansiera allmänna kostnader. Rabatternas faktiska värde för besökaren skulle dessutom bero på om och hur de används.

Förslagsställarens beräkning motsvarar 10,5 miljoner kronor i bruttointäkter per vecka om avgiften tas ut för sammanlagt 420 000 persondygn. Det motsvarar 60 000 betalande besökare per dygn under sju dagar. Beräkningen är ett räkneexempel och inte en verifierad intäktsprognos. Förvaltningen har inte verifierat underlaget för antalet avgiftspliktiga persondygn eller beräknat kostnader för administration, uppbörd och hantering av rabatthäftet eller eventuella effekter på resandet.

Region Gotland arbetar genom den regionala besöksnäringsstrategin mot 2030 för att utveckla en långsiktigt hållbar besöksnäring som skapar värde för både invånare, företag och besökare. Arbetet omfattar bland annat att främja en jämnare fördelning av besökare över året, minska turismens miljöpåverkan och stärka invånarnas delaktighet.

Bättre kunskap om turismens ekonomiska, sociala och miljömässiga effekter ger underlag för att prioritera insatser som stärker turismens positiva bidrag till hela Gotland.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att den föreslagna turistavgiften inte kan införas med nuvarande lagstiftning. Frågan om turismens nyttor, kostnader och finansiering är samtidigt relevant för Gotlands fortsatta utvecklingsarbete.

Mot denna bakgrund föreslås medborgarförslaget avslås.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag daterad 2022-08-22
Tjänsteskrivelse regionstyrelseförvaltningen daterad 2026-11-17

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Stefan Persson
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till

Förslagsställaren